

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 420/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľuboslavom Kašubom, Na vršku 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12 C 69/2016 z 18. septembra 2018 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným 14. novembra 2018, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 69/2016 z 18. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

2. Sťažovateľ uviedol, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 12 C 69/2016 z 15. novembra 2016 boli žalovaní v 1. a 2. rade zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi ako žalobcovi sumu 4 500 € s príslušenstvom. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 15 Co 79/2017 z 11. apríla 2018 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietol a sťažovateľa zaviazal zaplatiť žalovaným náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie. Okresný súd uznesením z 21. augusta 2018 zastavil dovolacie konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku v lehote určenej súdom. Sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu sťažnosť s odôvodnením, že súdny poplatok uhradil 3. septembra 2018. Okresný súd napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa s poukazom na striktné dodržiavanie zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom od 1. júla 2017 (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

3. Sťažovateľ vo vzťahu k porušeniu svojich označených práv namietaným uznesením všeobecne poukazujúc na judikatúru ústavného súdu uviedol, že jeho *„ústavná sťažnosť je dôvodná, pretože postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici práve z dôvodu prílišného formalizmu pri interpretácii právneho predpisu došlo k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva. Zastavenie civilného súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku v súdom stanovenej lehote ale neskôr, je popretím práva na prístup na súd (dovolací súd) a vo svojich dôsledkoch znamená popretie spravodlivosti (denegatio iustitiae).“*.

4. Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezhom takto rozhodol:

„1. Okresný súd v Banskej Bystrici postupom v konaní pod sp. zn. 12C 69/2016 ako aj Uznesením č.k. 12C 69/2016-146 zo dňa 18.09.2018 porušil základné právo [REDACTED]“

██████ na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Okresného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12C 69/2016-146 zo dňa 18.09.2018 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. ██████████ priznáva úhradu trov konania v sume 128,94 Eur, ktorú je povinný Okresný súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. Ľuboslava Kašubu. so sídlom Na vŕšku 1, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

10. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

11. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

12. K veľmi strohej právnej argumentácii sťažovateľa uvedenej v sťažnosti, v ktorej v podstate namietal jedinú skutočnosť, a to prílišný formalizmus okresného súdu pri rozhodovaní o zastavení dovolacieho konania o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 79/2017 z 11. apríla 2018, keď okresný súd nezohľadnil skutočnosť, že sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za dovolanie po lehote určenej okresným súdom, ústavný súd uvádza, že ak poplatník po 1. júli 2017 nezaplatí súdny poplatok v súdom určenej lehote a súd konanie z tohto dôvodu zastaví, dodatočné zaplatenie súdneho poplatku je bez ďalšej relevancie na trvanie konania a súd uznesenie o zastavení konania nezruší. Podľa ustanovenia § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch už zaplatenie súdneho poplatku v lehote na podanie sťažnosti nemá za následok zrušenie uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

13. Ako z namietaného uznesenia vyplýva, okresný súd doručil sťažovateľovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania 13. júla 2018. Sťažovateľ súdny poplatok v stanovenej desaťdňovej lehote od doručenia výzvy nezaplatil. Uznesením z 21. augusta 2018 preto okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka dovolacie konanie zastavil. K úhrade súdneho poplatku zo strany sťažovateľa došlo až 3. septembra 2018. V zmysle § 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch účinného od 1. júla 2017 v sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemožno namietat' skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku. Z týchto dôvodov je námietka sťažovateľa o potrebe zohľadniť zaplatenie súdneho poplatku i po lehote určenej súdom neopodstatnená (I. ÚS 203/2018).

14. Ústavný súd tiež dodáva, že sťažovateľ bol v súdnom konaní zastúpený advokátom, teda osobou znalou práva. Pokiaľ bola jeho právnomu zástupcovi riadne doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku, čo sťažovateľ nijako nespochybňuje, sťažovateľ i jeho právny zástupca si museli byť vedomí toho, že v zmysle novej právnej úpravy zákona o súdnych poplatkoch nebudú mať možnosť dodatočnej úhrady súdneho poplatku v lehote na podanie sťažnosti proti uzneseniu, ktorým súd dovolacie konanie

zastaví pre nezaplatenie súdneho poplatku. Bolo teda vecou sťažovateľa, aby dbal o splnenie všetkých svojich procesných povinností tak, aby súdy mohli riadne pokračovať v dovolacom konaní (m. m. III. ÚS 196/2008, III. ÚS 563/2018).

15. Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd konštatuje, že právne závery formulované sudcom okresného súdu v napadnutom uznesení nenesú žiadne prvky arbitrárnosti, ktoré by mali byť korigované v konaní pred ústavným súdom a ktoré by mohli pre nedostatok primeranej reakcie zo strany okresného súdu zakladať ústavnú neudržateľnosť napadnutého rozhodnutia, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. V súvislosti so sťažovateľom namietaným postupom okresného súdu a porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd konštatuje, že podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

17. V sťažovateľovom návrhu na začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy úplne absentuje odôvodnenie, ktorým by vysvetlil sťažnostný petit, v ktorom navrhuje vysloviť porušenie ním označených práv postupom okresného súdu predchádzajúcim vydaniu napadnutého uznesenia. Rovnako trpí nedostatkami aj petit sťažnosti, keďže sťažovateľ neoznačil konkrétne základné právo obsiahnuté v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré malo byť v jeho právnej veci porušené. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje aj na to, že sťažovateľ vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy neuviedol v odôvodnení svojej sťažnosti žiadnu argumentáciu, z ktorej by bolo možné konkrétne porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vyvodiť. Sťažovateľ je pritom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom.

18. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení

neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

19. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nedostatky návrhu (sťažnosti) nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti, ak sťažovateľ disponuje kvalifikovaným právnym zastúpením – advokátom. Tento záver vyplýva zo stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, IV. ÚS 322/2010, IV. ÚS 399/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 267/2010, II. ÚS 309/2010).

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd predloženú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namietaným uznesením a jemu predchádzajúcim postupom okresného súdu odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého uznesenia a návrhom na priznanie náhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018